

Kính thưa Quý Đại sứ,

Kính thưa Quý đồng nghiệp,

Thưa Quý Bà và Quý Ông,

Buổi sáng nay chúng ta đã được nghe Bộ trưởng Trần Tuấn Anh, Đại sứ Giorgio Aliberti và Giám đốc Ngân hàng Thế giới Ousmane Dione nói về thách thức mang tính lịch sử mà Việt Nam đang phải đối mặt – giống như nhiều nước khác hiện nay.

Đó là thách thức về chuyển đổi hệ thống điện Việt Nam theo hướng bền vững hơn và phi tập trung hơn dựa trên các nguồn năng lượng tái tạo trong nước phong phú nhưng biến động như năng lượng gió, năng lượng mặt trời, và giảm thiểu than cũng như các nhiên liệu hóa thạch khác, nguồn này hầu như đều phải nhập khẩu.

Sự chuyển đổi này không chỉ đặt ra yêu cầu dịch chuyển từ sản xuất điện “bẩn” sang sản xuất điện sạch, theo đó phải bổ sung thêm các nhà máy điện gió, điện mặt trời, điện sinh khối vào cơ cấu sản xuất điện. Mà còn đặt ra yêu cầu dịch chuyển theo hướng chúng ta thiết kế và phát triển lưới điện và chúng ta vận hành hệ thống điện, yêu cầu này mang tính căn bản và thách thức hơn.

Ở Đức, nơi đã có hơn 15 năm chuyển đổi như vậy, chúng tôi nói về câu chuyện “chuyển đổi mô hình”. Một sự chuyển đổi mô hình mà cần thay đổi các tư duy đã có từ lâu. Ví dụ, nếu chúng ta nghĩ về việc xem năng lượng gió và năng lượng mặt trời là một nền tảng mới trong hệ thống và các nhà máy điện khí linh hoạt, hoặc các nguồn điện năng lượng tái tạo có thể điều độ khác và các nguồn tích trữ dự phòng để cân bằng sự phát điện luôn biến động đến từ hàng trăm nghìn hệ thống quang điện và turbin gió.

Lợi ích của sự chuyển đổi căn bản này sẽ tương xứng với nỗ lực mà chúng ta phải bỏ ra, các khoản đầu tư mà chúng ta cần làm nhiều lần. Có nhiều bằng chứng cho điều này từ nhiều nghiên cứu trên thế giới – và chúng ta sẽ được nghe thêm nhiều nội dung liên quan trong giờ làm việc tiếp theo của hội nghị: chi phí của các công nghệ năng lượng tái tạo đã giảm đáng kể và đang rẻ hơn từng ngày. Điều này cùng với các tác động tích cực đối với nền kinh tế trong nước về giá trị gia tăng và việc làm xanh trong nước có thể bảo đảm sự cung cấp năng lượng bền vững, đáng tin cậy và có khả năng chi trả.

Tuy nhiên, để thực hiện một hệ thống năng lượng mới và bền vững hơn như thế, chúng ta cần làm nhiều “bài tập về nhà” trong việc tìm các giải pháp kỹ thuật và vận hành để chuyển đổi hệ thống điện khi tỉ lệ phát điện từ năng lượng gió và mặt trời đang gia tăng.

Đây sẽ là chủ đề trong phiên làm việc tiếp theo của hội nghị và tôi rất vui khi được khai mạc phiên làm việc này, với sự tham gia của các chuyên gia có nhiều kiến thức và kinh nghiệm.

Tuần trước, tôi đã có vinh dự được phát biểu khai mạc cho “Tuần lễ Lưới điện Thông minh Việt Nam”. Và tôi ấn tượng với trình độ chuyên môn và các giải pháp, ý tưởng kỹ thuật được thảo luận trong tuần làm việc đó – trọng tâm là các chủ đề về công nghệ thông minh, điều chỉnh phụ tải điện và nhà máy điện ảo.

Trong diễn đàn ngày hôm nay, chúng ta sẽ không đi chi tiết vào kỹ thuật mà chỉ xem xét các nhiệm vụ tổng quát hiện nay và các cơ hội của thế giới năng lượng tái tạo mới này – một thế giới có quá nhiều tiềm năng để mang lại lợi ích cho hệ thống và người sử dụng.

Tôi cũng nhân dịp này khẳng định với Chính phủ Việt Nam về sự hỗ trợ toàn diện của Đức trong quá trình này. Với kinh nghiệm của chúng tôi trong “Chuyển đổi năng lượng - Energiewende”, chúng tôi muốn làm việc với Việt Nam và Bộ Công thương để tìm ra các giải pháp kỹ thuật, điều chỉnh khung pháp lý, cũng như là xây dựng các hướng dẫn, quy chuẩn kỹ thuật về vận hành hệ thống. 70% điện mặt trời của Đức hiện đang được sản xuất từ hơn 1,5 triệu hệ thống điện mặt trời áp mái. Tổng công suất lắp đặt của điện mặt trời đã vượt quá 45.000 MW và cộng thêm 53.000 MW điện gió trên bờ, với nhu cầu cao điểm của cả nước vào khoảng 80.000 MW trong những tháng mùa đông.

Với Dự án Lưới điện Thông minh do GIZ và Cục Điều tiết Điện lực phối hợp thực hiện, chúng tôi muốn chuyển giao kinh nghiệm của chúng tôi về năng lượng tái tạo phân tán cho Việt Nam và hỗ trợ để tích hợp một tỉ lệ lớn điện gió và điện mặt trời này, nâng cao năng lực cho tất cả các bên hữu quan trong ngành ở Việt Nam.

Ngoài ra, với dự án Năng lượng tái tạo và Sử dụng năng lượng tiết kiệm, hiệu quả do EU – Đức đồng tài trợ và GIZ thực hiện, chúng tôi đang hỗ trợ cho Bộ Công thương để xây dựng khung pháp lý và kỹ thuật về năng lượng tái tạo phân tán và cụ thể là phát triển điện mặt trời áp mái.

Theo đó, tôi muốn nhấn mạnh các nỗ lực hợp tác của nhiều đối tác phát triển, trong đó có USAID, World Bank, EU và Đức, đã hợp tác chặt chẽ với Bộ Công thương để xây dựng Chương trình Thúc đẩy phát triển điện mặt trời áp mái trong những tháng qua. Tôi đã có vinh dự được tham dự và khai mạc hội thảo khởi động Chương trình này tổ chức hồi tháng Bảy.

Đức và EU trong dự án đồng tài trợ sẽ đóng góp một số biện pháp hỗ trợ nhằm thúc đẩy thị trường điện mặt trời áp mái. Trong khuôn khổ này, chúng tôi sẽ xây dựng một mô đun đào tạo cấp chứng chỉ cho các kỹ thuật viên lắp đặt điện mặt trời để triển khai tại các trường dạy nghề ở Việt Nam. Ngoài ra, chúng tôi đang xây dựng các Chủ trương đầu tư cho các dự án điện mặt trời áp mái thương mại và công nghiệp để giúp các nhà đầu tư và các bên hữu quan trong ngành công nghiệp có quan tâm hiểu rõ hơn về công nghệ, mô hình kinh doanh và các bước cần thiết để triển khai hệ thống điện mặt trời.

Thưa quý vị, cuối cùng nhưng không kém phần quan trọng, tôi xin mời quý vị cùng tham gia diễn đàn đối thoại của Nhóm Đối tác Năng lượng Việt Nam và cùng nhau đóng góp, cũng như là hưởng lợi từ diễn đàn hợp tác quý giá này. Trong tháng Chín – ngay sau khi đến Việt Nam, tôi đã cùng ông Nguyễn Ninh Hải – Trưởng phòng Năng lượng tái tạo, Cục Điện lực và Năng lượng tái tạo – Bộ Công thương đồng chủ tọa cho hội nghị lần 4 của nhóm công tác kỹ thuật VEPG số 1 về Năng lượng tái tạo. Tôi đã chứng kiến một phiên đối thoại mang tính xây dựng, sôi nổi và tích cực giữa các bên hữu quan chủ chốt của ngành năng lượng Việt Nam, Bộ Công thương và các cơ quan chính phủ khác. Tôi hiểu rằng diễn đàn đối thoại VEPG lần này có thể đóng góp nhiều cho nhiệm vụ chung của chúng ta và là một công cụ đầy ý nghĩa để hợp tác và học hỏi. Vì vậy, tôi nồng nhiệt chào mừng quý vị tham gia đối thoại này.

Bây giờ tôi xin nhường lại sân khấu cho các chuyên gia về chủ đề này để chia sẻ các ý kiến của mình về vấn đề làm thế nào để dịch chuyển sang thế giới năng lượng tái tạo, phân tán và mới mẻ này.

Tôi xin chúc cho hội nghị thành công tốt đẹp và hi vọng rằng chúng ta sẽ nắm bắt được các ý tưởng mới sau phiên làm việc này để có thể thực hiện ngay tại đây, tại Việt Nam.

Xin cảm ơn.

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm: Trường hợp có sự sai khác giữa văn kiện phát biểu này và nội dung phát biểu thực tế, thì nội dung phát biểu thực tế sẽ được ưu tiên.

Hội nghị cấp cao VEPG và Diễn đàn các bên hữu quan – ngày 10/12/2019
Dự thảo phát biểu khai mạc của TS. Sebastian Paust
Phiên bản ngày 06/12/2019